

330.342
Б33

Г. І. Башнянин

ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
МЕТРОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ
ЕФЕКТИВНОСТІ КАПІТАЛІЗАЦІЇ,
ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ, СОЦІАЛІЗАЦІЇ
І ДЕРЕГУЛЮВАННЯ

Г. І. Башнянин

ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
МЕТРОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ
ЕФЕКТИВНОСТІ КАПІТАЛІЗАЦІЇ,
ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ, СОЦІАЛІЗАЦІЇ
І ДЕРЕГУЛЮВАННЯ**

**Львів
Ліга-Прес
2017**

УДК 330.342+330.4
ББК 65.01
Б33

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор **С. М. Панчишин**;
доктор економічних наук, професор **В. О. Шевчук**;
доктор економічних наук, професор **Б. В. Кульчицький**

Б33 Башнянин Г. І. Економічні системи: методологічні проблеми метрологічного аналізу ефективності капіталізації, лібералізації, соціалізації і дерегулювання. - Львів: Ліга-Прес, 2017. - 830 с.

ISBN 978-617-397-177-5

Досліджуються економічні системи трансформаційного типу з позицій впливу на їх функціонування та розвиток таких соціально-економічних процесів, як капіталізація, лібералізація, соціалізація і дерегулювання. Висвітлюються методологічні підходи до метрологічного визначення економічної ефективності перелічених процесів.

Для студентів, викладачів, наукових і практичних працівників, усіх, хто цікавиться фундаментальними теоретичними проблемами розвитку економічної науки.

ISBN 973-617-397-177-5

© Башнянин Г. І., 2017

ЗМІСТ

Стор.

ПЕРЕДМОВА.....	10
ВСТУП.....	40
ЧАСТИНА 1. ЕФЕКТИВНІСТЬ КАПІТАЛІЗАЦІЇ І ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....	45
Вступ до частини 1.....	46
Розділ 1.1. Теоретико-методологічні основи дослідження проблем капіталізації і лібералізації економічних систем.....	47
1.1.1. Капіталізація і капіталізаційна ефективність економічних систем.....	47
1.1.1.1. Поняття капіталу як матеріальної основи капіталізації економічних систем. Загальні економетричні формули економічних систем.....	48
1.1.1.2. Поняття капіталізації та її основні типи. Формаційна і функціональна капіталізація.....	56
1.1.1.3. Капіталізаційна ефективність і еластичність економічних систем.....	75
1.1.2. Лібералізація і лібералізаційна ефективність економічних систем.....	105
1.1.2.1. Лібералізація економічних систем: поняття й основні типи.....	105
1.1.2.2. Лібералізаційна ефективність економічних систем: поняття, загальна формула і основні типи.....	126
1.1.2.3. Лібералізаційна еластичність економічних систем: поняття, загальна формула й основні типи.....	143
Висновки до розділу 1.1.....	156
Розділ 1.2. Ефективність капіталізації економічних систем перехідного типу.....	168
1.2.1. Функціональна і динамічна ефективність капіталізації економічних систем.....	168
1.2.1.1. Основні типи капіталізаційних ефектів: статичний, функціональний, динамічний, гіпердинамічний і метагіпердинамічний ефекти.....	168
1.2.1.2. Ефективність капіталізації економічних систем у короткотривалому, довготривалому і гіпердовготривалому ринкових періодах: вплив фактора часу.....	
1.2.1.3. Інтегральна динамічна капіталізацій на ефективність економічних систем.....	181
1.2.2. Масштабна ефективність капіталізації економічних систем.....	190

1.2.2.1.	Масштабна капіталізаційна ефективність економічних систем. Капіталізаційні типи економічних систем.....	190
1.2.2.2.	Ефективність капіталізації гіпокапіталізованих економічних систем перехідного типу. Вплив капіталізації на соціально-духовний розвиток економічних систем.....	193
1.2.2.3.	Ефективність капіталізації капіталізованих систем перехідного типу. Вплив політичного ринку на процеси капіталізації.....	201
Висновки до розділу 1.2.....		210
Розділ 1.3. Ефективність лібералізації економічних систем перехідного типу.....		217
1.3.1.	Ефективність лібералізації економічних систем у короткотривалому, довготривалому і гіпердовготривалому ринкових періодах: вплив фактора часу. Лібералізаційний ефект. Лібералізація і політичний ринок.....	217
1.3.2.	Масштабна ефективність лібералізації економічних систем на прикладі кооперативного сектору економіки. Екзо- та ендолібералізація кооперативних систем. Організаційно-економічний ефект ендолібералізації.....	230
1.3.3.	Лібералізація та ефективність ринкового саморегулювання економічних систем. MR-неефективність систем. Ринково-регуляторні економічні вигоди і витрати.....	244
1.3.3.1.	Економічні вигоди ринкового саморегулювання систем: вплив фактора часу.....	245
1.3.3.2.	Економічні втрати ринкового саморегулювання систем: вплив фактора часу.....	250
1.3.3.3.	Економічна ефективність ринкового саморегулювання систем. MR-неефективність систем.....	260
Висновки до розділу 1.3.....		267
Висновки до частини 1.....		272
Література до частини 1.....		291
ЧАСТИНА 2. ЕФЕКТИВНІСТЬ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....		317
Вступ до частини 2.....		318
Розділ 2.1. Методологічні проблеми аналізу процесів соціалізації економічних систем.....		322
2.1.1.	Соціалізація економічних систем: поняття, типи і види.....	322
2.1.1.1.	Поняття соціалізації економічних систем.....	322
2.1.1.2.	Соціально-економічна соціалізація економічних систем.....	328
2.1.1.3.	Функціональна соціалізація економічних систем.....	330
2.1.1.4.	Формаційна соціалізація економічних систем.....	333

2.1.2.	Соціалізаційна ефективність економічних систем.....	336
2.1.2.1.	Поняття соціалізаційної ефективності економічних систем і її загальна формула.....	336
2.1.2.2.	Позитивна соціалізаційна ефективність економічних систем.....	341
2.1.2.3.	Нейтральна соціалізаційна ефективність економічних систем.....	356
2.1.2.4.	Негативна соціалізаційна ефективність економічних систем.....	367
	Висновки до розділу 2.1.....	380
	Розділ 2.2. Ефективність соціалізації макроекономічних систем.....	384
2.2.1.	Макроекономічна соціалізація в перехідних системах посткапіталістичного і постсоціалістичного типів.....	384
2.2.1.1.	Вплив макроекономічної соціалізації на продуктивність економіки. Позитивний і негативний ефекти соціалізації.....	384
2.2.1.2.	Формування соціалізаційного циклу в перехідних системах посткапіталістичного і постсоціалістичного типів. Довгий і короткий соціалізаційні цикли.....	388
2.2.2.	Довгий соціалізаційний цикл і стратегічна соціальна політика держави.....	392
2.2.2.1.	Ліберальна, центристська і соціал-демократична моделі соціалізації економіки.....	392
2.2.2.2.	Ефективність недостатнього і надмірного розвитку соціалізації економіки.....	398
2.2.3.	Економічна ефективність макроекономічної соціалізації.....	402
2.2.3.1.	Соціалізаційна еластичність темпів економічного зростання.....	402
2.2.3.2.	Ефективність державної соціалізації.....	410
	Висновки до розділу 2.2.....	412
	Розділ 2.3. Ефективність соціалізації мікроекономічних систем.....	416
2.3.1.	Формування соціалізаційних витрат і зворотного ефекту соціалізації в макроекономічних системах.....	416
2.3.1.1.	Формування зворотного ефекту соціалізації в короткотривалому, довготривалому і гіпердовготривалому періодах.....	416
2.3.1.2.	Вплив соціалізаційних витрат на обсяги виробництва (пропозиції) і попиту в перехідних системах.....	420
2.3.2.	Економічна ефективність соціалізації мікроекономічних систем.....	424
2.3.2.1.	Проблема точності вимірювання рівня ефективності соціалізації мікроекономічних систем.....	424

2.3.2.2.	Вплив соціалізації на обсяги виробництва і темпи економічного зростання в мікроекономічних системах за умов екстенсифікації, інтенсифікації і детенсифікації (варіант короткотривалого ринкового періоду).....	431
Висновки до розділу 2.3.....		443
Висновки до частини 2.....		447
Література до частини 2.....		457
ЧАСТИНА 3. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....		
Вступ до частини 3.....		479
Розділ 3.1. Методологічні проблеми аналізу ефективності дерегулювання економічних систем.....		
3.1.1. Регулювання і дерегулювання економічних систем: поняття, типи та проблеми ефективності.....		482
3.1.1.1.	Регулювання економічних систем і його типи.....	482
3.1.1.2.	Державне регулювання економічних систем і його види. Типи регульованих систем. Регуляторна ефективність економічних систем.....	497
3.1.1.3.	Дерегулювання економічних систем і його інтерпретація різними школами економічної теорії. Типи дерегулювання	529
3.1.2.	Дерегуляторна ефективність економічних систем.....	554
3.1.2.1.	Поняття і способи зображення.....	554
3.1.2.2.	Метрологічні типи.....	573
3.1.2.3.	Динамічні типи.....	579
3.1.2.4.	Формаційні типи.....	588
3.1.3.	Дерегуляторна еластичність економічних систем.....	597
3.1.3.1.	Поняття, загальна формула, типи і види.....	598
3.1.3.2.	Вплив регулювання на дерегуляторну еластичність економічних систем.....	611
3.1.3.3.	Дерегуляторна еластичність суспільних і приватних економічних систем: вплив соціалізації і капіталізації.....	621
3.1.3.4.	Дерегуляторна еластичність ринкових економічних систем: вплив концентрації і монополізації.....	636
3.1.3.5.	Дерегуляторна еластичність соціально-економічних і соціально-духовних систем: вплив соціалізації і інтелектуалізації.....	648
3.1.3.6.	Дерегуляторна еластичність економічних систем: вплив фактора часу.....	655
Висновки до розділу 3.1.....		668
Розділ 3.2. Ефективність дерегулювання макроекономічних систем перехідного типу.....		
		689

3.2.1. Про номінальну і реальну ефективність дерегулювання макроекономічних систем. Нормальне (зрівноважувальне) дерегулювання.....	689
3.2.2. Ефективність макроекономічного дерегулювання в короткотривалому ринковому періоді. Ефективне дерегулювання і його види.....	693
3.2.3. Ефективність макроекономічного дерегулювання в довготривалому ринковому періоді. Номінальне і реальне афективне дерегулювання. Довготривала дерегуляторна рівновага економічної системи.....	702
3.2.4. Ефективність макроекономічного дерегулювання в гіпердовготривалому ринковому періоді. Дефективне дерегулювання.....	707
Висновки до розділу 3.2.....	715
Розділ 3.3. Ефективність дерегулювання мікроекономічних систем перехідного типу.....	719
3.3.1. Ефективність гіпердерегулювання мікроекономічних систем перехідного типу (варіант гіпердовготривалого ринкового періоду).....	719
3.3.2. Ефективність дерегулювання державних, кооперативних і приватних мікроекономічних систем у перехідних економіках: порівняльний аналіз (варіант гіпердовготривалого ринкового періоду). Проблема ререгулювання мікроекономічних систем.....	727
Висновки до розділу 3.3.....	743
Висновки до частини 3.....	747
Література до частини 3.....	769
ЗАКІНЧЕННЯ.....	796
ПІСЛЯМОВА.....	798